

**FRIHEDSKAMPENS MÅSKE SIDSTE VETERANER.
BERNADOTTEGÅRDEN I ROSKILDE,
18. Februar 2017.**

Kære Eli, Vagn og Mogens, I er aldersstegne, men har altid været præget af mareridtsagtige erindringer fra det forfærdelige 20 århundrede med 2 verdensomspændende krige, fyldt med rædsler og grusomheder, som kun de, der har oplevet det, forstår fuldt ud. Over 60 millioner dræbte mennesker, i virkeligheden vore brødre og søstre. Hvad var vel deres ofre værd?

Forleden aften i TV udtalte en amerikaner, som havde været med til at befri KZ-lejren Dachau. ”Jeg forstod, at jeg som soldat havde været med til at bekæmpe det onde i verden.” Han blev senere i Amerika opsøgt af den jøde, som han havde udfriet af ondskabens trængsler. Og hvilket møde mellem de to!

Vi kendte nok ikke fuldt ud konsekvenserne af at gå op imod fjenden i vort besatte land, og at gå op imod vores egen regering, som docerede samarbejdspolitikken. Men i vort sind følte vi det menneskefjendske og onde, som vi stod overfor, og det fik store dele af befolkningen til at reagere med modarbejde, modstand og væbnet kamp.

Du Eli, besluttede som 20årig at gøre en indsats, og blev krigssejler over de farefyldte våde afgrunde, hvor U-både og bombemaskiner, sænkede talrige fragtskibe og allierede krigsskibe. Hvor hver time, nat og dag i 5 år truede med død og ødelæggelse. Jeg kan huske, at jeg i min tale til Erik Kragelund i 2014 netop i dette lokale sagde: Vi landkrabber kunne normalt gå hjem til måltiderne og til en varm seng.

Kære Mogens, du og din familie var heller ikke i tvivl. I endte i forskellige KZ lejre på grund af mange slags modstandsarbejde i form af illegale blade, politisk arbejde for demokrati og retfærdighed, og egentlig sabotage. Du mødte din mor og far i Frøslev; men måtte med dine fire kammerater til det frygtelige Neuengamme. Du mistede din bedste ven Thorkild, kom med heldigvis med de Hvide Busser hjem i begyndelsen af april 1945. Du vejede 35 kg, havde dobbeltsidig lungetuberkulose, byld i lungehinden og betændte ører. Det blev til sygehusophold og sanatorium i 3 år, før du kunne begynde på en uddannelse og blive ingeniør.

Hér på Bernadottegården har du nu i mange år gjort et kæmpe arbejde for dine fange- og modstandekammerater.

Kære Vagn, du var heller ikke i tvivl. Du ville kæmpe for Danmarks frihed. Allerede som 19-årig var du med til at stifte en modstandsgruppe i Lov, senere også en gruppe i Lundby. I modtog våben fra England og var med til at fordele dem.

Efter din indkaldelse i 1943 til Militæret blev du medlem og aktiv i Holger Danske, og var med til sabotageaktioner.

Efter 29. August 1943 kom du til Kunstakademiet i København og blev igen aktiv i Holger Danske.

I marts 1945 taget af Gestapo og indsat i Shell-huset til forhør. Under bombningen den 21. Marts 1945 lykkedes det dig at flygte i det store kaos, der opstod. Og du blev nu medlem af en likvideringsgruppe under Holger Danske. Den hed "Frk. Langes Dreng". Du var med til at berøve andre mennesker livet, og det satte sig som hos mange andre dybe spor i dit liv. Som 85-årig kom du her til Bernadottegården, hvor samværet med andre tidligere aktive modstandsfolk løsnede op for den byrde, du havde båret i mange år, fordi du nu ikke behøvede at skjule, hvad du havde været med til. Og godt for det.

Vi skønnede, at det aldrig er for sent, og besluttede i Niels Ebbesens Venner, at I tre hædersmænd skulle have en anerkendelse og påskønnelse for jeres vilje, jeres mod og udholdeenhed i kampen for Danmarks Frihed. Medaljer kommer normalt oven ned; men denne medalje kommer fra folket, den kommer fra alle danske horisonter.

Tak!

Udenrigsminister under Anden Verdenskrig, P. Munck's papirer og arkivalier, er stadig båndlagte. Men når alle modstandsfolk er døde og borte, vil de sikkert blive tilgængelige og afsløre, hvad jeg for flere år siden sammen med flere historikere opdagede, at der eksisterede en bispandspagt mellem Danmark og Tyskland, omfattende 1) aftale om tysk minelægning i bæltene med tysk gennemsejling og 2) noget senere, tyske støttepunkter eller baser i Nordjylland.

Tak til alle dem, der under risiko for død og lemlæstelse, sørgede for, at vi kunne være os selv bekendt og se fremtiden og vore allierede i øjnene.

Mogens Skjøth, næstformand i Niels Ebbesens Venner.